

ชื่อเรื่องคุณูปการ	การตีตรา พฤติกรรมสุขภาพและการเข้าถึงแหล่งบริการสุขภาพ ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี ในจังหวัดน่าน
ชื่อผู้เขียน	จรินทร์ สารทอง
หลักสูตร	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สังคมศาสตร์)
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา อุปโยคิน
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. สายพิน เกษมกิจวัฒนา

บทคัดย่อ

การศึกษาการตีตรา พฤติกรรมสุขภาพและการเข้าถึงแหล่งบริการสุขภาพของผู้ติดเชื้อเอชไอวี ในจังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์ 5 ประการ ได้แก่ (1) การรับรู้การตีตราทางสังคมต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี (2) พฤติกรรมสุขภาพของผู้ติดเชื้อเอชไอวี (3) การเข้าถึงแหล่งบริการสุขภาพของผู้ติดเชื้อเอชไอวี (4) ลักษณะทางประชากรและประวัติความเจ็บป่วยที่มีความสัมพันธ์กับการตีตรา พฤติกรรมสุขภาพและการเข้าถึงแหล่งบริการสุขภาพ และ (5) ความสัมพันธ์ระหว่างการตีตรา กับ พฤติกรรมสุขภาพและการเข้าถึงแหล่งบริการสุขภาพ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาในผู้ติดเชื้อเอชไอวี จำนวน 340 ราย ผลการศึกษา พบว่า สังคมมองผู้ติดเชื้อเอชไอวีว่าเป็นบุคคลที่มลทิน ไม่มีพื้นที่ทางสังคม นำรังเกียจ ไร้คุณค่า ในปัจจุบันผู้ติดเชื้อยังคงมีพฤติกรรม สุขภาพเหมือนคนปกติและการปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ ทำให้ผู้ติดเชื้อสามารถเข้าถึงยาต้านไวรัสที่ครอบคลุม โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

จากการใช้สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการติตรา พฤติกรรมสุขภาพและการเข้าถึงแหล่งบริการสุขภาพ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับตัวแปรด้านลักษณะประชากร และประวัติความเจ็บป่วย เช่นเดียวกันพบว่าการติตรา มีความสัมพันธ์กับด้านความรังเกียจเตียงนอนและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยภาพรวมพบว่าการติตรายังมีอยู่มากในชุมชน รวมทั้งในครอบครัว ทำให้ผู้ติดเชื่อเอชไอวีให้คุณค่าตนเองในเชิงลบ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ปฏิเสธรับการรักษาจากสถานบริการสาธารณสุขของภาครัฐ

คำสำคัญ: ติตรา/พฤติกรรมสุขภาพ/การเข้าถึงแหล่งบริการ

Dissertation Title	Stigma, Health Behavior and Accessibility to Health Care Service of HIV Patients in Nan Province
Author	Jarin Santhong
Degree	Doctor of Philosophy (Social Science)
Advisor	Assoc. Prof. Dr. Preecha Upayokin
Co-Advisor	Assoc. Prof. Dr. Saipin Kasemkitwatana

ABSTRACT

The research on “Stigma, Health Behavior, and Accessibility to health care service of HIV patients” was conducted in Nan Province. The objective of this research is to find out; (1) perceptions on social stigma of the HIV patients; (2) health behavior of HIV patients; (3) accessibility to health care service of HIV patients (4) demographic characteristics and chronology of illness associating with stigma, health behavior, and accessibility to health care service; (5) the relationship between stigma and health behavior and accessibility to health care service. Quantitative method was utilized for obtaining the finding results with 340 respondents. It was found that the society looked at HIV patients as unclean persons, less social space, offensive and outcasts. At present, HIV patients are performed normal health behaviors like others, and followed doctors’ suggestions. The HIV patients were able to receive free antiretroviral drugs regularly without payment.

Statistical analysis of the relationship among related factors such as stigma, health behavior, and accessibility to health care service, demographic characteristics, and chronology of illness revealed that stigma was significantly associated with prejudice and social interaction. The results disclosed that stigma still exists in the community and the family as well. This evidence reflects the fact that patients with HIV have expressed negative self-devaluation causing the refusal to receive treatment from government health care services.

Keywords: Stigma/Health behavior/Accessibility to health care service

